

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 7 november 2012
Ons kenmerk 45/3.6/2012007391
Behandeld door mevrouw E. Alkema (0592) 36 56 91
Onderwerp: Jaarverslag Noordelijke archiefinspectie 2011

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij ontvangt u ter informatie het jaarverslag van de noordelijke provinciale archiefinspecteurs over het jaar 2011 en de gevolgtrekking daaruit voor het archiefbeheer van de provincie.

Het jaarverslag is opgemaakt ter uitvoering van artikel 11 van de Archiefverordening provincie Drenthe 1996. De archiefinspecteurs houden namens het provinciaal bestuur wettelijk toezicht op het archiefbeheer van de provincie en de archiefzorg van de gemeenten, waterschappen, regiopolitie en gemeenschappelijke regelingen.

De bedoeling van de regelgeving en het toezicht op de naleving, zoals vastgelegd in de Archiefwet 1995 en het Archiefbesluit 1995, is het zodanig goed vormen, veilig stellen en beheren van archieven, dat zij volledige en objectieve informatie en bewijs kunnen leveren ten behoeve van het bedrijfsproces, de publieke verantwoording en historisch onderzoek.

Toezicht op de archiefzorg van gemeenten, waterschappen, regiopolitie en gemeenschappelijke regelingen

In het jaarverslag 2011 wordt ingegaan op de overgang van specifiek naar generiek interbestuurlijk toezicht (IBT) op archieven als gevolg van de invoering van de Wet revitalisering generiek toezicht per 1 oktober 2012. De onder toezicht gestelde overheden moeten voortaan intern hun archieftaken beoordelen en de provincie gaat achteraf toetsen of daarbij de wettelijke voorschriften zijn opgevolgd. Deze overgang zal geleidelijk plaatsvinden op basis van het Transitieplan 2011-2014 dat in september 2010 door de besturen van de drie provincies is vastgesteld.

De pilots, die in het kader van deze overgang in nauwe samenwerking met een aantal gemeenten zijn uitgevoerd, komen in het verslag uitvoerig aan de orde. Aan de hand daarvan is er een model ontwikkeld voor een nieuwe opzet van het toezicht.

In deze periode van overgang zijn de in voorgaande jaren gebruikelijke thema-inspecties niet langer uitgevoerd. Wel zijn er inspecties uitgevoerd op basis van eerdere afspraken en naar aanleiding van ontwikkelingen, vragen of meldingen.

Toezicht op het archiefbeheer van de provincie

De archiefinspectie benoemt drie aandachtspunten voor het provinciale archiefbeheer waaraan wij uitvoering geven:

1. Gebruik van papier met de juiste bewaareigenschappen

Wij constateren dat de provincie na interventie van de archiefinspectie weer papier gebruikt dat de juiste bewaareigenschappen heeft. Wel moet er voor te bewaren archiefstukken nog worden onderzocht hoeveel op verkeerd papier is afgedrukt, om deze stukken vervolgens alsnog op de juiste papierkwaliteit te kunnen bewaren.

2. Archivering van het digitale videoverslag van de vergaderingen van de Staten

Op dit moment wordt de digitale beheeromgeving getoetst op deugdelijkheid. Wanneer dit afdoende is geregeld, worden de digitale bestanden van de vergaderingen van de Staten als bewijs van het handelen van de Staten conform de Archiefwet gearchiveerd.

3. De archiefruimte in het provinciehuis dient te worden aangepast, zodat het provinciale archief weer duurzaam in een afdoende geconditioneerde ruimte wordt bewaard.

De gehele verbouwing is in strijd met de provinciale archiefverordening niet vooraf met de provinciale archiefinspecteur afgestemd, zodat de inspectie pas te laat in de gaten kreeg wat men aan het doen was. Daarna is weliswaar nog voor de afronding door de inspecteur geadviseerd over aanpassingen, maar daar kon maar ten dele aan worden voldaan. Inmiddels is in overleg met de archiefinspectie een plan voor aanpassing van de archiefruimte ontwikkeld. Er is meer gekeken naar wat er echt nodig is. De huidige ruimte krijgt een andere bestemming, vergelijkbaar met de vroegere paternosterkasten met dossiers op de begane grond. Wanneer dossiers zijn afgerond, gaan ze naar de nieuw in te richten, veel kleinere archiefruimte (een wettelijk omschreven voorziening voor het semi-statische archief) en ten slotte bij overbrenging naar de aan te wijzen archiefbewaarplaats (Drents Archief). Er zijn geen strenge regels ten aanzien van het voortraject van de archiefruimte voor het dynamische archief; dan geldt alleen dat toegang, brandveiligheid, waterindringing en andere gevaren moeten worden geregeld (dan voldoet de ruimte ruimschoots).

De vormgeving van het jaarverslag 2011 is iets aangepast ten opzichte van eerdere jaren, maar de indeling is gelijkgebleven. Per overheidssoort zijn daarbij de specifieke inspectiewerkzaamheden beschreven en aan het eind worden de gebruikscijfers van de openbare archieven vermeld.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
tk/coll.

Verslag over 2011

van de
provinciale archiefinspecteurs
in

Drenthe, **Fryslân** en **Groningen**

juni 2012

De provinciale archiefinspectie oefent op grond van de Archiefwet 1995 namens Gedeputeerde Staten toezicht uit op de zorg voor archiefbescheiden van gemeenten, waterschappen, organen van gemeenschappelijke regelingen en de regiopolitie. Daarnaast houdt de provinciale archiefinspectie intern toezicht op het archiefbeheer van de provinciale organisatie. De provinciale archiefinspectie dient het aanstellen van gekwalificeerde archiefbeheerders te bevorderen en het treffen van voorzieningen ter bevordering van de openbaarheid van archieven. De inspecties van de drie noordelijke provincies werken sinds 1992 zeer nauw samen bij de taakvoering.

Inhoudsopgave

1.	Archiefwettelijk toezicht van specifiek naar generiek	4
2.	Inspectieverslagen	11
	a. Gemeenten in Drenthe	12
	b. Gemeenten in Fryslân	14
	c. Gemeenten in Groningen	16
	d. Waterschappen	19
	e. Provincies	21
	f. Korpsen regiopolitie	23
3.	Landelijk Overleg van Provinciale Archiefinspecteurs	25
4.	Personeel en websites	27
5.	Bezoekcijfers openbare archieven	29

1. Archiefwettelijk toezicht van specifiek naar generiek

De opbouw van het nieuwe archiefwettelijk toezicht

Gedeputeerde Staten van Fryslân, Groningen en Drenthe hebben in september 2010 het *Transitieplan 2011-2014 provinciale archiefinspectie* vastgesteld. Hierin is de overgang van specifieke naar generieke taken van de provinciale archiefinspectie onder het nieuwe interbestuurlijk toezicht (IBT) geregeld.

2010	2011	2012	2013	2014
Startbijeenkomst voor gemeenten en waterschappen				
	Opzet horizontale verantwoording nieuwe stijl bij de provincies			
	Pilots met gemeenten en waterschappen over inhoud Informatiearrangementen			
		Pilots opzet horizontale verantwoording door gemeenten en waterschappen		
			Opzet van een toezichtsconvenant	
				Invoering nieuwe toezicht

Tijdslijn van het Transitieplan. Alle ontwikkelingen lopen naast, maar niet gescheiden van het proces dat moet leiden tot integraal IBT, zowel landelijk als provinciaal.

In deze inleiding wordt ingegaan op de in 2011 geboekte resultaten bij gemeenten. Voor waterschappen wordt voor 2012 een vergelijkbare aanpak voorzien. Aan de opzet van horizontale verantwoording bij provincies is, in afwachting van landelijke ontwikkelingen, nog niet gewerkt.

Uitvoering doelstellingen IBT

Uitgangspunten van het IBT zijn: vertrouwen in taakuitvoering, risicogerichte aanpak, vermindering van het opvragen van informatie en minder bestuurlijke drukte. Hierbij is het van belang, dat de toezichthouder risico's tevoren inschat en die kenbaar maakt aan de onder toezicht gestelde. In de meeste gevallen is hierdoor tijdige bijsturing mogelijk en kan de interne verantwoordingscyclus zijn werk doen. Zo kunnen niet alleen kosten worden bespaard, maar ook onherstelbare schade worden voorkomen.

Startbijeenkomsten

De gemeenten en waterschappen zijn eind 2010 en begin 2011 ingelicht over de gevolgen van het IBT voor het archieftoezicht. Er is duidelijk gemaakt hoe het accent op de eigen verantwoordelijkheid van lagere overheden een betere interne handhaving vereist. De zorg voor en het beheer van archieven en informatiestromen berust bij gemeenten en waterschappen, de provincie ziet alleen toe op de handhaving van de archiefwetgeving en het algemeen belang.

Horizontaal toezicht

Er moet worden geconstateerd dat het horizontale archieftoezicht bij de meeste gemeenten en waterschappen, buiten de provinciehoofdsteden, nog in de kinderschoenen staat. Mede door de kleinschalige bestuursstructuur is er geen dekkend net van archiefdiensten, die dergelijk toezicht plegen uit te voeren, ontstaan. Daarmee is overigens niet gezegd dat de kwaliteit van de archiefzorg bij de kleinere organisaties achter zou blijven.

De VNG heeft met het oog op de horizontale verantwoording voor de gemeenten Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) vastgesteld voor archieven. Dit is een set vragen die het gehele analoge en digitale archiefveld bestrijken, gekoppeld aan wettelijke bepalingen. Aan de hand hiervan zijn taakverwaarlozing en kleinere tekortkomingen te constateren. Voor andere aandachtsgebieden, zoals Wabo en ruimtelijke ordening, ontwikkelt de VNG ook KPI's. Er moet nog worden gezien of de KPI's ook bruikbaar zijn voor waterschappen.

Informatiearrangement

Het IBT gaat uit van vertrouwen in de taakuitvoering en vermindering van het opvragen van informatie. De toezichthouder zal zich uiteraard wel goed moeten informeren. Dat gebeurt in de eerste plaats door de verslagen van de horizontale verantwoording en algemeen beschikbare informatie te raadplegen.

Het verslag van het horizontaal toezicht, gebaseerd op de KPI's, is de belangrijkste gestandaardiseerde informatiebron voor de toezichthouder. Daarnaast kunnen op basis van wetgeving en gezamenlijk onderkende risico's ook meldingen aan de toezichthouder worden afgesproken. Er moet nog worden bekeken of er een provinciale verordening voor het totale *informatiearrangement* nodig is.

Risicogerichte aanpak

Het IBT wordt risicogericht ingestoken. De toezichthouder moet daarom *speerpunten* (cruciale thema's) formuleren, uitgaande van aantoonbare risico's. Dit is door de noordelijke archiefinspecties gedaan en ook landelijk afgestemd. Daarnaast moeten voor de beoordeling van de verzamelde informatie *risicofactoren* zijn geformuleerd. Dit is gedaan aan de hand van het landelijk ontwikkelde beleidskader voor interbestuurlijk archieftoezicht.

De cruciale thema's, de informatievraag en de risicofactoren zijn aan de onder toezichtgestelde overheden meegedeeld. Een goede communicatie houdt echter ook in dat er overleg is over de toegezonden en verzamelde informatie en de interpretatie daarvan, alvorens een definitief oordeel te vellen.

Pilotgemeenten

Om voor zowel de lagere overheden als de provinciale toezichthouder een duidelijk beeld te krijgen van de kansen en problemen die het IBT biedt, zijn gemeenten bereid gevonden om mee te werken aan pilots. Het betreft Het Bildt en Achtkarspelen in Fryslân, Hogezeand-Sappemeer in Groningen en Assen in Drenthe. De pilots worden zoveel mogelijk integraal voor het hele spectrum van het IBT uitgevoerd binnen provinciale werkgroepen. Dat geldt niet voor Assen, omdat die gemeente een externe archiefdienst heeft (het Drents Archief).

De integrale provinciale aanpak heeft tot goede resultaten geleid. De ervaring bij het archieftoezicht leert dat er goed kennis wordt uitgewisseld tussen verschillende aandachtsvelden over de aanpak van het toezicht en het toepassen van prestatie indicatoren. De bevindingen worden in een breder kader en met meer nadruk gepresenteerd, terwijl gemeenten hun interne handhaving ook meer integraal kunnen oppakken.

Pilots in Het Bildt en Achtkarspelen

De inzet van KPI's door de gemeente bleek op hoofdlijnen goed te werken. Wel was er soms eerst een nadere toelichting op de vragen nodig, om te voorkomen dat er een vertekend beeld van de werkelijkheid werd gegeven. De gevolgde werkwijze is dat als volgt samen te vatten.

- 1) De KPI-vragenlijst wordt ingevuld en toegestuurd, nadat de opzet en werking met de toezichthouder nader besproken is. Op verzoek van de toezichthouder worden soms een aantal aanvullende stukken meegezonden.
- 2) De beoordeling van de KPI's met eventuele aanvullende stukken wordt door de toezichthouder per vraag in een voorlopig kleurenschema gezet. Dit schema is een zogenaamd "stoplichtmodel" (groen-oranje-rood), zoals ook gehanteerd door de provincie Overijssel. Zo is onmiddellijk zichtbaar hoe een gemeente zelf vindt dat zij presteert en waar sprake kan zijn van taakverwaarlozing.
- 3) De provincie beoordeelt aan de hand van tevoren vastgestelde risico's de toegezonden informatie. De beoordelingen worden per vraag zijn in een nieuw kleurenschema gezet en met toelichting aan de gemeenten toegestuurd.
- 4) De beoordeling wordt met de gemeenten besproken en er wordt om een reactie gevraagd (globaal kan worden gesteld er bij digitale archivering, opzet horizontaal toezicht en calamiteitenplannen sprake is van aandachtspunten, dan wel taakverwaarlozing).
- 5) Gezamenlijk wordt vastgesteld dat geconstateerde risico's aandacht krijgen binnen de gemeentelijke organisatie en dat, wanneer taakverwaarlozing is geconstateerd, voor de betreffende punten een verbeterplan wordt opgesteld.
- 6) Indien dat voor de uitvoering van het verbeterplan nodig is, worden aanvullende financiële middelen bij de eerstvolgende begroting meegenomen.
- 7) Het tempo van de uitvoering van de verbeteringen wordt door de toezichthouder gevolgd. Dit kan, indien daar aanleiding toe bestaat, gepaard gaan met intensivering van de frequentie van het toezicht.

Over het algemeen bleek dit goed te werken, al moet rekening worden gehouden met de omvang van de organisatie en een beperkt aantal gespecialiseerde vakkrachten. De tekortkomingen konden door de gemeenten worden vertaald naar concrete verbeterpunten. Door goede aansluiting bij financiële cycli mogen er op korte termijn concrete resultaten worden verwacht. Een gelukkige omstandigheid was dat beide

gemeenten op basis van de Archiefverordening al gewend waren een archiefverslag aan B & W, en vervolgens aan de raad aan te bieden. Wel is geconstateerd dat, afhankelijk van de manier waarop B & W de raad informeert, de toezichthouder soms over informatie moet kunnen beschikken die niet aan de raad worden aangeboden.

Pilots in Hoogezand-Sappemeer en Assen

De Groninger pilot verschaftte over de volle breedte van het IBT inzicht in de wijze waarop met de gemeente informatie kan worden uitgewisseld. Voor archieven kon worden aangesloten op uitgangspunten die tevoren waren opgesteld door de inspectie. De gemeente kan op basis van de KPI's een verslag opstellen dat informatie biedt over de cruciale thema's, waarna de inspectie een beoordeling naast die van de gemeente kan leggen. Afsproken is, dat uiterlijk na twee maanden met de gemeente wordt besproken wat de bevindingen zijn. Hierna kan een nadere informatievraag of de vaststelling van de beoordeling volgen.

Uitgaande van de beoordeling en eventuele onderling afgesproken meldingen over risicovolle zaken wordt de toezichtsfrequentie voor één jaar vastgesteld. De werking van een intern kwaliteitssysteem moet de aanpak van geconstateerde aandachtspunten verzekeren. Hierbij is wederzijds vertrouwen het uitgangspunt. Wanneer daar aanleiding toe bestaat kan eventueel tussentijds gekeken worden naar de voortgang of middels een *reality check* mogelijk verschil in interpretatie worden voorkomen.

In Assen werd gezamenlijk met het Drents Archief gekeken naar de invulling van de vragenlijst van de KPI's. Ook hier bleek goede afstemming over de interpretatie van groot belang. Gedurende het verslagjaar kon deze pilot nog niet worden afgerond.

Vervolgstappen

Voor de Friese gemeenten zal, in een verkorte procedure, dezelfde aanpak worden gevolgd in de periode 2012-2013. Het ligt voor de hand hierbij regiogewijs te werken, zodat de mogelijkheid geboden wordt om samen te werken bij de inrichting van het horizontale toezicht. In de loop van 2013 wordt het mogelijk om de intensiteit van toezicht voor alle gemeenten vast te stellen en in onderlinge afspraken te borgen.

De Groninger gemeenten zullen in 2012 op de hoogte worden gebracht van de resultaten van de pilot met Hoogezand-Sappemeer. Wellicht dat er nog een nadere uitwerking met andere gemeenten zal plaatsvinden alvorens de werkwijze in gezamenlijkheid met andere toezichtsvelden zal worden vastgesteld. In elk geval zal uitgangspunt van de gemeenten middels een nulmeting worden vastgesteld.

Voor Drenthe is eveneens een nulmeting voorzien. Omdat de gemeente Coevorden meedoet aan een pilot van de VNG over de toepassing van de KPI's, zal ook de uitkomst daarvan worden meegenomen. Prioriteit heeft de opzet van horizontaal toezicht, zodat de provincie over adequate informatie als basis voor het IBT kan beschikken.

In deze periode zal voor de vijf noordelijke waterschappen eenzelfde traject worden doorlopen. De eerste stap is om in 2012 te bezien of de KPI's van de VNG ook bruikbaar zijn voor het horizontale toezicht bij de waterschappen.

Hoe vervolgens de procedure wordt bij het toepassen van vervolgstappen, zoals bedoeld in de zogenaamde interventieladder, moet nog nader moeten worden onderzocht. Dit zal in nauw overleg met andere toezichtsvelden worden ingevuld en, vanwege de noordelijke samenwerking tussen de archiefinspecties, ook interprovinciaal aansluiting bieden.

BIJLAGE

NADERE INVULLING IBT OP GEMEENTEN VOOR ARCHIEVEN

Focus

Op basis van een risicoanalyse voor de informatievoorziening van de onder toezicht gestelde overheden zijn de volgende cruciale thema's, met referentie aan de KPI's, als speerpunten geformuleerd:

1	Het beheer van zowel analoge als digitale overheidsinformatie voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteitssysteem.	KPI 1, 2, 9 en 10
2	Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht.	KPI 3 en 4
3	Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt tijdig vernietigd dan wel overgebracht, openbaar gemaakt en beschikbaar gesteld.	KPI 5, 6 en 8
4	Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt duurzaam beheerd en is geplaatst in daartoe geëigende omgevingen.	KPI 3 en 7

Informatievraag

Op basis van bovenstaande thema's is de volgende informatievraag geformuleerd:

- 1 Het verslag aan B & W over het uitgevoerde toezicht op basis van de door de VNG vastgestelde KPI's.
- 2 De verantwoording van B & W aan de gemeenteraad over het gevoerde informatiebeheer.
- 3 De verslagen van audits op basis van het toegepaste kwaliteitssysteem.
- 4 De meldingen van wettelijk verplichte of risicovolle zaken*.
- 5 De beantwoording van overige door de toezichthouder gestelde vragen**.

Weging

Door de toezichthouder wordt de verzamelde informatie gewogen, onder andere aan de hand van de risicofactoren uit het *Aanvullend beleidskader voor het interbestuurlijk archieftoezicht*:

- 1 De recente ervaringen met de ondertoezicht gestelde organisatie.
- 2 Het al dan niet functioneren van het horizontaal toezicht, blijkend uit de rapportage.
- 3 Het al dan niet melden van wettelijk verplichte of risicovolle zaken.

- 4 De klachten en signalen van andere toezichthouders, burgers, bestuurders, pers of andere derden.
- 5 De uitkomsten van (soms elders) uitgevoerde *reality checks*.

Na deze analyse wordt in een beoordeling de intensiteit van het toezicht bepaald en vastgelegd in een individueel toezichtplan voor de onder toezicht gestelde organisatie. Hierbij worden vier verschillende niveaus onderscheiden, oplopend in risico:

intensiteit toezicht	globale inhoud	Kenmerken
1 laagfrequent	informatievraag, waar nodig aangevuld met bezoek	aantoonbaar werkend kwaliteitssysteem, geen risicovolle meldingen
2 normale frequentie	ruime informatievraag met monitoring van de ontwikkelingen en aanvullend bezoek	aantoonbaar werkend kwaliteitssysteem, maar risicovolle meldingen
3 hoogfrequent	uitgebreide informatievraag met voortgangsrapportage en frequent bezoek tot de afdoening	geen werkend kwaliteitssysteem of langdurige afwijkingen van de KPI's

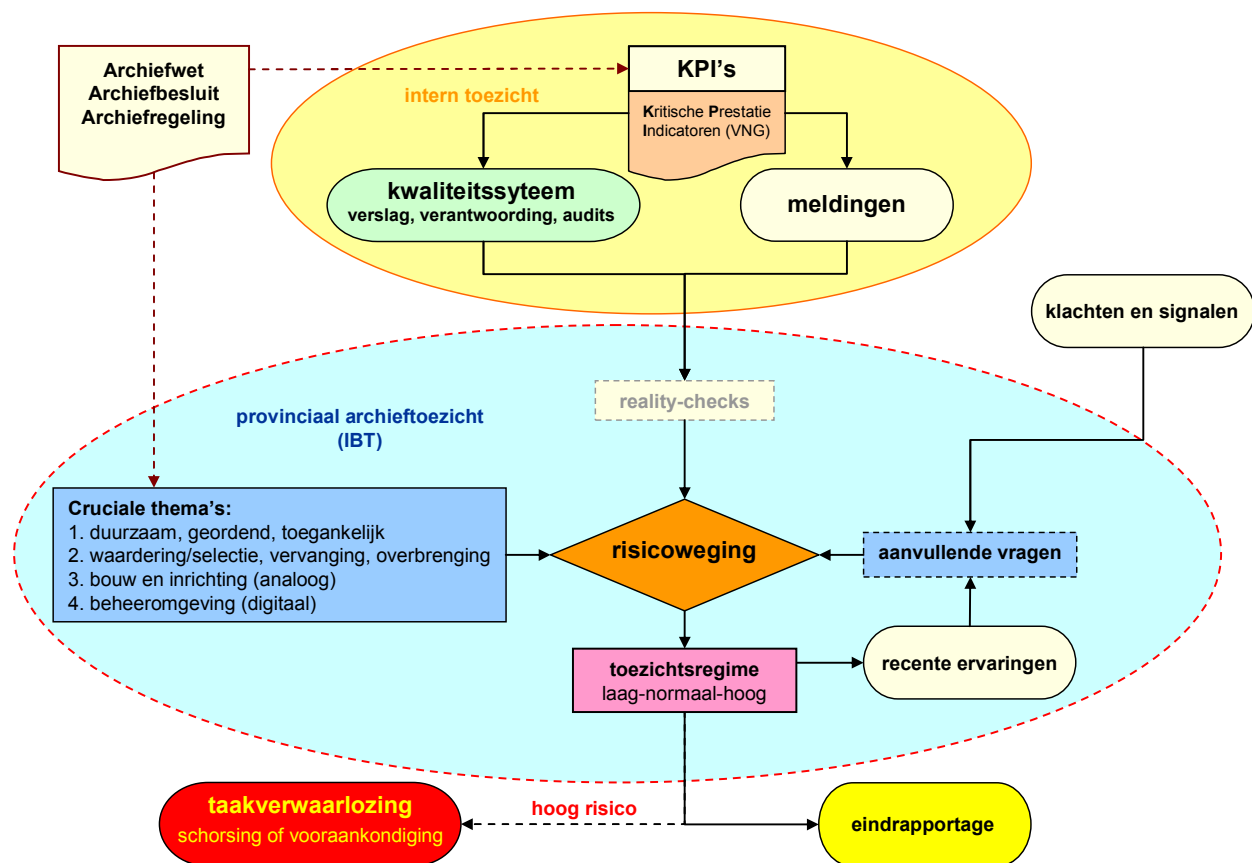
Bij onvoldoende voortgang in het hoogste bovenstaande niveau (3) zal een interventieladder in werking treden voor de landelijk vastgestelde beleidskaders schorsing en vernietiging en taakverwaarlozing.

*

<i>benodigde meldingen</i>	<i>op basis van</i>
<i>Bouw, verbouw, inrichting of verandering van inrichting van een (nieuwe) archiefbewaarpplaats/archiefruimte of verandering van de plaats van bewaring van archieven (externe plaatsing).</i>	<i>AW 3 en 21 AB 13 (=AR)</i>
<i>Inrichting of verandering van inrichting van een digitale beheeromgeving.</i>	<i>AW 3 AB 12 (=AR)</i>
<i>Vervanging van permanent te bewaren archieven onder vernietiging van de originelen; vervreemding van archieven.</i>	<i>AW 7 en 8 AB 2 t/m 8</i>
<i>Reorganisatie, uitbesteding, overdracht of privatisering van taken met gevolgen voor het informatie- en archiefbeheer.</i>	<i>AW 4</i>
<i>Uitlening van archiefbescheiden op grond van artikel 18.1 van de Archiefwet voor een termijn langer dan zes maanden.</i>	<i>AW 18 en 19</i>
<i>Opschorting overbrenging van archieven ouder dan 20 jaar.</i>	<i>AW 13 (3 en 4)</i>
<i>Beperking van de openbaarheid van archieven langer dan 75 jaar</i>	<i>AW 15 (4)</i>
<i>Wanneer geen archivaris is benoemd: de plannen voor ordenen en beschrijven van archieven zonder een gediplomeerde archivaris.</i>	<i>AW 3</i>

**

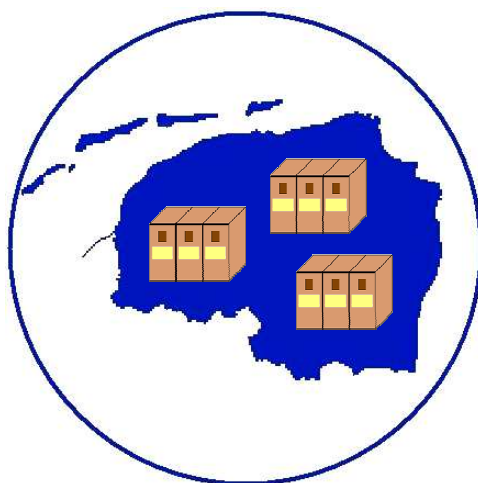
Deze aanvullende vragen kunnen naar aanleiding van de onder 1 t/m 4 verstrekte informatie, een individuele risicoanalyse of als gevolg van actuele ontwikkelingen worden geformuleerd.

Het nieuwe archieftoezicht in schema gezet

2. Inspectieverslagen

In het kader van de uitvoering van het Transitieplan zijn er in 2011, in tegenstelling tot de voorgaande jaren, geen thema inspecties meer uitgevoerd. Wel zijn er inspecties op basis van eerdere afspraken, meldingen of vragen uitgevoerd.

De verslagen van de inspecties zijn op de gebruikelijke wijze ingedeeld, met paragrafen over de verschillende overheden per provincie.

Voor de uitvoering van het Transitieplan gedurende het verslagjaar kan grotendeels worden verwezen naar hoofdstuk 1. Door de archiefinspecties werd zowel in provinciaal als in landelijk verband veel overlegd over de te volgen werkwijze. Binnen de provinciale werkgroepen voor het IBT hebben de inspecties, mede door de ontwikkeling van standaarden op het terrein van archieven, een belangrijke rol kunnen vervullen.

a. Gemeenten in Drenthe

Als gevolg van de uitvoering van het transitieplan werden geen reguliere inspectie-bezoeken aan de gemeenten gebracht en is er alleen in specifieke gevallen gerichte aandacht voor individuele gemeenten geweest.

In de gemeente **Coevorden** bestaat nog steeds de wens om de oude bouwvergunningen te vervangen in een vorm die minder ruimte inneemt. Doel van de gemeente is het ontruimen van het voormalige gemeentehuis in Dalen, wat na de bouw van het nieuwe stadhuis in Coevorden meer op de voorgrond treedt. De provinciale beleidsregel vervanging archiefbescheiden vereist vooraf toestemming van GS voor iedere vervanging en samen met de gemeente werden de mogelijkheden verkend. De jaren geleden gemaakte microfilms en/of latere digitale scans voldoen echter niet aan de voorwaarden, zodat de vervanging niet kan plaatsvinden.

Met het **Drents Archief**, de archiefdienst voor onder andere de gemeente **Assen**, werd overlegd over het gevoerde archiefbeleid. De inspectie deelde haar zorg over het beheer en de acquisitie van archieven, die geheel in het teken van (digitale) presentaties lijken te staan. Deze zorg kon gelukkig grotendeels worden weggenomen. Op 27 april werd de bewaarplaats op de eerste verdieping van het gemeentehuis door GS goedgekeurd voor de bewaring van archiefbescheiden. Daarmee is een jarenlang proces van verbetering en aanpassing van de ruimte door de gemeente afgerond.

Verder werd in het verslagjaar overlegd over de vervanging van vernietigbare archiefbescheiden door de Gemeentelijke Kredietbank Assen en de geconstateerde schimmelvorming in de archiefbewaarplaats in het gemeentehuis. Mede op basis van een advies van de inspectie heeft het Drents Archief die laatste zaak voortvarend aangepakt. Aan het einde van het verslagjaar werd gestart met een pilot over het nieuwe interbestuurlijke toezicht en de communicatie over en weer met de gemeente Assen en het Drents Archief. Het is de bedoeling dat de uitkomsten hiervan worden meegenomen bij de door de provincie te ontwikkelen opzet van het toezicht.

In de gemeente **Noordenveld** had men te kampen met wateroverlast in de archiefbewaarplaats. De plannen voor het herstellen van de schade werden met de inspectie afgestemd. Ook zijn er maatregelen ter voorkoming van herhaling getroffen.

De gemeente **Meppel** heeft, zoals de meeste gemeenten, vergevorderde plannen voor het doorvoeren van digitalisering in haar werkprocessen. Inmiddels hadden de plannen voor digitaal archiveren vastere vormen aangenomen, zodat in april een overleg met de inspectie werd georganiseerd over de beoogde uitwerking. Hierbij zijn nog enkele onderdelen benoemd waaraan de gemeente de komende tijd gaat werken. Een medewerkster van de gemeente gaat de opleiding aan de Hogeschool Management Documentaire Informatievoorziening (HDMI) volgen en zal daarbij door de inspectie worden begeleid in een scriptie over het nieuwe archieftoezicht.

Bij **Hoogeveen** werd kennis gemaakt met de nieuwe manager van de afdeling die de archieven beheert. Gedurende de laatste jaren wisselden de verantwoordelijken elkaar met de regelmaat van de klok af en zodoende bleven verschillende zaken liggen. Nu de afdeling in rustiger vaarwater lijkt te komen konden afspraken worden gemaakt over de gewenste aanpak. Dat is nodig om ook de plannen voor verdere digitale aanpak van zaken te kunnen realiseren.

Ook de gemeente **Emmen** is op het terrein van de digitalisering actief, want men is van plan binnen afzienbare tijd volledig digitaal te kunnen archiveren. De hiervoor benodigde toetsing van de aanwezige beheeromgeving was aanleiding voor een gesprek met de inspectie. Afsproken is dat een eigen auditor dit op zich zal nemen en dat hij daarbij het door de gezamenlijke inspecties ontwikkelde instrument (Rodin) gaat gebruiken. Wanneer de resultaten bekend zijn, zal de inspectie weer worden betrokken bij de voortgang.

De buurgemeente **Borger-Odoorn** is op ditzelfde terrein actief. Met de inzet van een externe projectleider zijn de zaken in gang gezet en is afstemming met de provincie gezocht. Al in 2010 is begonnen de op korte termijn vernietigbare stukken alleen digitaal te archiveren en deze manier van werken zal nu worden uitgerold voor de te bewaren stukken. Gedurende al die tijd was de inspectie betrokken bij de processen en er is alle vertrouwen in een goede aanpak door de gemeente.

De Kring van archiefbeheerders in Drenthe vergaderde zoals gebruikelijk tweemaal in het verslagjaar, eerst in Gieten (14 juni) en daarna in Meppel (22 november). Aan de orde kwamen de revitalisering van het generieke toezicht, de digitalisering van bronmateriaal, het acquisitiebeleid in provinciale samenhang en de nulmeting door de inspectie.

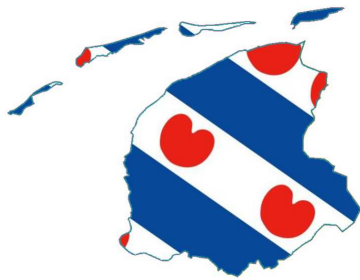
Het Drents Archiefnet werd in het verslagjaar overgezet naar EAD, waarmee de jarenlange werkzaamheden konden worden afgerond.

Hoofdmenu

Zoeken

L Archieven (EAD)

b. Gemeenten in Fryslân

Evenals in de provincies Drenthe en Groningen vonden inspecties bij gemeenten in 2011 voornamelijk plaats op grond van pilots vanuit het transitieplan. Zie hiervoor de inleiding. Op 1 februari 2011 organiseerde de inspectie een informatieve bijeenkomst voor alle Friese lagere overheden waarbij nader werd ingegaan op de ontwikkelingen van het interbestuurlijk toezicht.

Daarnaast een andere ontwikkeling gevolgd, namelijk de steeds verdergaande ontwikkeling van samenwerkende gemeenten. Naast besprekingen over bevindingen van de reeds gefuseerde gemeente **Súdwest-Fryslân** is in voorkomende gevallen met gemeenten besproken wanneer binnen de diverse vormen van samenwerking bijv. begonnen dient te worden met het afsluiten van het archief. Een duidelijk voorbeeld hiervan is de gemeente **Boarnsterhim**. Deze gemeente gaat op in verscheidene fusies met andere gemeenten. Aangezien het grootste gedeelte van de gemeente Boarnsterhim samengaat met de gemeente Leeuwarden wordt er op toegezien dat het volledig afgesloten archief van de gemeente uiteindelijk bij de gemeente Leeuwarden zal berusten. Gemeentelijke Documentair Management Systemen vormen een grotere bron van interesse voor de archiefinspectie dan normaal wanneer wordt gesproken over samenwerking. In hoeverre delen de gemeenten dezelfde systemen en versies en worden er ervaringen uitgewisseld of wordt er een gekozen voor een geheel nieuw systeem. Met genoegen kon worden geconstateerd dat de gemeente **Harlingen** de archiefinventaris over de jaren 1925 -1985 afrondde en dat de gemeente **Achtkarspelen** haar Archiefverordening en Besluit Informatiebeheer aangepast heeft. Bij de gemeente **Ameland** is in 2011 extra uitleg gegeven over archivering door de regionale brandweer. Deze geeft zelf geen vergunningen af, maar adviseert aan de organisatie waar de aanvraag is binnengekomen. Wanneer er een aanvraag bij de gemeente Ameland binnenkomt, zal de regionale brandweer de gemeente Ameland een advies geven op grond waarvan de gemeente de vergunning afgeeft. De gemeente Ameland archiveert vervolgens zowel de aanvraag als de vergunning; de regionale brandweer archiveert geen vergunningen. Met de gemeente **Heerenveen** is overlegd over het traject dat moet leiden tot volledige digitale archivering. Met de gemeente **Franekeradeel** en het Planetarium over de bewaring van archiefstukken.

Het **Historisch Centrum Leeuwarden** (HCL) heeft een record aantal bezoekers getrokken. In 2011 telde het HCL 19.344 bezoekers (in 2010 18.352). Ter vergelijking: in 2007, toen het HCL nog aan de Grote Kerkstraat was gevestigd, stond het bezoekersaantal op 5.974! Het HCL heeft in haar tienjarig bestaan onder deze naam haar rol als erfgoedcentrum voor de stad Leeuwarden en omgeving meer dan waar kunnen maken. Er is een herkenbare podiumfunctie verworven en de ontwikkeling van het museale karakter heeft goed gewerkt. Bovendien wordt steeds vaker aangesloten bij gemeentelijke projecten en initiatieven van anderen. Hetzelfde kan worden geconstateerd bij **Tresoar**. Ook hier liggen de bezoekerscijfers hoog en blijkt dat verbreding van de functie de afgelopen tien jaar zeer goed is uitgekapt.

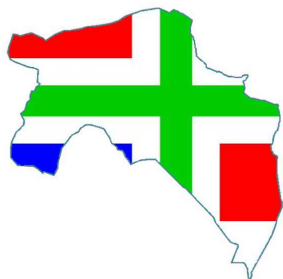
Het **Streekarchivariaat Noordoost-Friesland** weet de bezoekersaantallen aan de studiezaal goed op peil te houden. Uit het jaarverslag blijkt ook dat daarnaast het volledige spectrum van toegankelijk maken, verwerving van archieven, lezingen en deelname aan andere activiteiten wordt uitgevoerd. Dit is een zeer knappe prestatie voor een dienst en streekarchivaris de heer Tj. Jongsma, die dit met beperkte middelen realiseert. De inspectie neemt als deskundige deel aan het bestuur. Samen met de wethouder van Dongeradeel werden de mogelijkheden voor verbreding van het draagvlak van de gemeenschappelijke regeling verkend. In dezelfde hoedanigheid werd deelgenomen aan de programmaraad voor het **Netwerk Streekarchief Zuidwest Fryslân**, dat rondom streekarchivaris mevrouw A. Booij is gespannen.

De jaarlijkse landelijke KVAN (Koninklijke Vereniging van Archivarissen Nederland) dagen vonden op 6 en 7 juli 2011 plaats in Leeuwarden. Eén van de uitkomsten van deze conferentie was een brandbrief waarin aandacht werd gevraagd voor het onvoldoende toezicht bij gemeentearchieven. Ook kwam uit de KVAN dagen naar voren dat aan het bewaren van digitale archieven nog vele risico's kleven.

Na een bewerking van enkele jaren zijn de aanpassingen aan www.friesarchiefnet.nl in de loop van 2011 vrijwel afgerond waardoor het nu ook mogelijk is om de Friese archieftoegangen op EAD niveau te doorzoeken.

Een andere website waar de provinciale archiefinspectie nauw bij betrokken is, betreft www.allefriezen.nl. Via deze website zijn de openbare akten Burgerlijke Stand in te zien van de meeste Friese gemeenten. De populariteit van de website is zeer groot. Vooral de mogelijkheid om vanuit het buitenland rechtstreeks akten van Nederlandse voorouders te doorzoeken leidt tot vele enthousiaste virtuele bezoekers.

Op 8 oktober 2011 was er een Cultuurhistorische boottocht die mede door de provinciale archiefinspectie was georganiseerd. Aan boord door o.a. Warten, Earnewâld en Grou en op enkele plaatsen aan de wal werd onderweg uitleg gegeven door verschillende sprekers. De afgehuurde rondvaartboot was volledig gevuld met geïnteresseerden die allen na afloop zeer te spreken waren over de tocht.

c. Gemeenten in Groningen

Bij de gemeente **Winsum** trad per 18 april mevrouw Smid in dienst als senior medewerker Interne Zaken. De heer Oosterhuis was in 2008 vertrokken en sindsdien was de vacature niet ingevuld. Er vond een kennismakingsbezoek plaats.

Bij de gemeente **Oldambt** vertrok de heer Cappers als teamleider DIV. DIV gaat weer rechtstreeks vallen onder de manager, mevrouw Bijlsma en team DIV wordt samengevoegd met team gegevensbeheer. De inspectie heeft tijdens een bezoek commentaar geleverd op het opgestelde informatieplan. Uit aangeleverde meetgegevens bleek dat de archiefbewaarplaats in Winschoten te droog is. De frequentie van de meting werd teruggebracht tot eenmaal per uur.

De archiefbeheerder van de voormalige gemeente Reiderland, mevrouw Bolman, is helaas eind april overleden. Na de herindeling was zij werkzaam als medewerker documentaire informatievoorziening bij de afdeling Ondersteuning van de gemeente Oldambt. Ook de heer Boer, archiefmedewerker bij de afdeling Werk & Inkomen van de gemeente, kwam te overlijden.

In oktober werd van gedachten gewisseld over de plannen van de gemeente Oldambt tot verdere uitplaatsing van archieven. De gemeente had het plan om de vernietigbare archieven naar elders te verhuizen, maar Reischwolff ging niet akkoord met het verbreken van het tot 2014 doorlopende contract. Er zal in 2012 een collegevoorstel komen over het uit huis plaatsen van openbaar archief en vervanging.

Op 1 februari is de nieuwe ambtelijke organisatie De **Kompanjie** voor de gemeenten **Pekela** en **Veendam** definitief van start gegaan. Met deze ambtelijke fusie wordt een nieuw tijdperk ingeluid.

De Kompanjie werkt in opdracht van de beide zelfstandige gemeentebesturen aan de door hen gewenste dienstverlening. In de oude situatie werkte een ambtenaar voor één gemeentebestuur, vanaf 1 februari zijn dat er twee. Medewerkers zijn van werkplek veranderd, moeten aan een ander computersysteem wennen of gaan met andere collega's samenwerken, kortom veel veranderingen.

De nieuwe gezamenlijke werkorganisatie is een gemeenschappelijke regeling en de directeur is de heer van Nieukerken. De bewaarplaats in Veendam is aangewezen als bewaarplaats van de Kompanjie en in de gemeenschappelijke regeling is een paragraaf over de archivering opgenomen.

In principe onderkent men het feit dat er 3 archieven zijn en dat de "oude" gemeentearchieven moeten worden afgesloten. De inspectie vindt dat er een plan van aanpak moet komen. Binnen het cluster DIV zijn 2 nieuwe medewerkers, de dames Tienkamp en Wijschenk, in dienst getreden en hiermee is meer lucht in de bezetting gekomen.

De gemeente Veendam is met ingang van 1 februari overgestapt naar het DMS van Corsa en B & W hebben besloten alle stukken met een vernietigingstermijn tot en met 7 jaar te vervangen door een scan. Deze werkwijze past de gemeente Pekela vanaf 1.1.2009 al toe. De inspectie heeft bij het reeds vastgestelde besluit van Veendam een

opmerking geplaatst om alles wat nauwkeuriger vast te leggen (de risico's ook goed in beeld brengen) en bij het besluit van De Kompanjie toe te passen.

Het archiefbewerkingsproject om van de archieven van Veendam en Wildervank beschrijvende inventarissen te maken vorderde gestaag. Bureau Becis voert deze werkzaamheden uit. De verwachting is dat begin 2012 alles klaar is. Het is ook de bedoeling de inventarissen te publiceren op het Groninger archiefnet.

Bij de gemeente **Stadskanaal** begon de heer Platvoet met de opleiding VVA. Hij bewerkt het archief gemeente Stadskanaal 1969-1988. De heer Zomer, coördinator DIV, is zijn mentor. Eind 2011 rondde de heer Platvoet de opleiding succesvol af en verlengde zijn contract bij Stadskanaal om het gehele archief te bewerken. Voor VVA had hij 45 meter van in totaal 140 meter gedaan. Afronding volgt in 2012.

In oktober werd nader overleg gepleegd over de aanpassing van de archiefbewaarplaats van de gemeente, die nog altijd niet aan de eisen voldoet.

De gemeente **Hoogezand-Sappemeer** is overgestapt op NEN 2728 gecertificeerd papier nl. Plano Superior. Er vond een kennismakingsbezoek plaats aan de nieuwe manager van de afdeling Facilitair, mevrouw de Groot. Cluster DIV valt onder deze afdeling. In het Coalitieakkoord 2010-2014 is een aantal keuzes op hoofdlijnen gemaakt om in de komende 4 jaar de noodzakelijke bezuinigingen te realiseren. Een onderdeel van deze bezuinigingsoperatie vormt het efficiënter en soberder omgaan met het historisch archief. Voorstel is de formatie omlaag te brengen. De heer Ahlte gaat in maart 2012 weg en zijn plek zal niet opgevuld worden. De inspectie heeft kanttekeningen gemaakt bij deze bezuiniging, maar de gemeenteraad heeft ermee ingestemd. De heer Smedes blijft als enige medewerker gemeentearchief over.

Bij de gemeente **Leek** is een F9 fijnfilter in de klimaatbeheersing geplaatst. Dossiers van de Hinderwet zijn van een slecht geconditioneerde ruimte in de archiefbewaarplaats geplaatst.

De gemeente **Loppersum** is halverwege 2011 overgestapt van PC Postmanager naar DMS van Decos. Sinds halverwege 2011 is de heer Moorlag ingehuurd voor werkzaamheden aan het lopend en semi-statisch archief o.a. afsluiten blok 2000-2009. Zijn contract is per 1 oktober verlengd van 20 naar 32 uur. Hij blijft in principe tot 1 januari. De inspectie bezocht hem.

De inventaris van de archieven van Verhildersum 1953-2000 is gereedgekomen en het bestuur van de Stichting Borg Verhildersum en het gemeentebestuur van **De Marne** zijn overeengekomen dat de betreffende archieven in bewaring worden gegeven bij de gemeente en ook daar in de archiefbewaarplaats worden geplaatst. De ondertekening van de betreffende overeenkomst en overbrenging van de archivalia vond plaats op 21 oktober 2011. De inspectie ontving een exemplaar van de inventaris.

Bij de gemeente **Eemsmond** vertrok in april mevrouw Schuthof naar de gemeente Hoogezand-Sappemeer. Mevrouw Radema is nu contactpersoon voor de inspectie. De kleine, rechthoekige ruimte in de naastgelegen RABO-bank is in gebruik genomen als archiefruimte. De op termijn vernietigbare archiefbescheiden zijn daar geplaatst.

Op advies van de inspectie werd de archiefbewaarplaats van de gemeente **Haren** in het nieuwe gemeentehuis door GS goedgekeurd.

Er kon nog steeds geen aanvraag tot formele goedkeuring van de archiefbewaarplaats van de gemeente **Bellingwedde** bij GS worden ingediend, aangezien er nog 2 punten zijn die aanpassing behoeven.

Met de gemeente **Zuidhorn** is overlegd over het project voor toegankelijk maken (en waar mogelijk samenvoegen) van een aantal series bouwvergunningen van de voormalige gemeenten voor 1990. Uit de aanbesteding is het bedrijf Docuwork gekomen

en rond september is het project van start gegaan. Verwachting is dat eind 2011 afgerond is.

Bij de gemeente **Vlagtwedde** moeten de aanpassingen aan de archiefbewaarplaats nog plaatsvinden. De klimaatinstallatie is geplaatst in de archiefbewaarplaats en dat is in strijd met de wet. De gemeenteraad heeft dit onderwerp in de vergadering van 27 september behandeld en verzocht te onderzoeken of het uithuisplaatsen van het openbaar archief goedkoper is dan het krediet dat benodigd is voor de verbouw en nieuwe archiefstellingen. De inspectie heeft geadviseerd dat dit alleen mogelijk is als de plek waar je dit wilt doen een wettelijk goedgekeurde archiefbewaarplaats heeft. In de provincie Groningen is de enige reële mogelijkheid bij Groninger Archieven. In de praktijk komt het er dan op neer dat de gemeente deelnemer moet worden in de gemeenschappelijke regeling en een gemeentearchivaris laat benoemen die kan rapporteren over het gevoerde beheer. Eind 2011 was er nog geen keuze gemaakt.

Net als in voorgaande jaren is er medewerking verleend aan de organisatie van de Dag van de Groninger Geschiedenis die op 8 oktober bij het RHC Groninger Archieven werd gehouden. De "gezamenlijke" archieven waren aanwezig met een stand op de informatiemarkt in de studiezaal.

De heer Hillenga van het **Streekarchivariaat Noordoost-Groningen** rondde de inventarissen van de voormalige gemeenten Bierum 1930-1989 en Uithuizermeeden 1811-1924 en 1925-1978 af. Beide inventarissen werden gepubliceerd op het Groninger archiefnet. Aan enkele andere inventarissen wordt door hem nog doorgewerkt. De inspectie bezocht hem gedurende het verslagjaar tweemaal.

Op zaterdag 12 februari organiseerde de heer Hillenga in het Multicenter te Delfzijl de dag van de Noord-Groninger Geschiedenis. Thema was "200 jaar gemeentebesturen". De dag is goed verlopen, hoewel het aantal bezoekers als gevolg van het slechte weer wat tegenviel.

De gemeenschappelijke regeling **Streekraad Oost-Groningen** wordt opgeheven. In 2005 is de archiefbewaarplaats van de gemeente Bellingwedde door het dagelijks bestuur als archiefbewaarplaats van de Streekraad aangewezen. Begin 2011 is het archief daar geplaatst, echter zonder dat de vereiste selectie en bewerking voor toegankelijkheid zijn uitgevoerd. De inspectie heeft de Streekraad daarop gewezen. Het archiefbewerkingsproject is nog steeds niet tot afronding gekomen, aangezien de daadwerkelijke liquidatie van de Streekraad in tijd opgeschoven is. In de liquidatiebegroting is echter wel geld hiervoor gereserveerd.

Het traject voor een nieuwe selectielijst bij **Groningen Seaports** kwam een stap verder: de lijst is afgerond, het bestuur heeft haar goedkeuring gegeven en de lijst is ter vaststelling ingediend bij het Nationaal Archief. De inspectie overlegde over het voornemen van Seaports om e-mail niet meer fysiek te bewaren. Voor het archiveren e-mails in digitale vorm is een goede beheeromgeving een vereiste.

In het najaar is de website van de Groninger Archieven, www.groningerarchieven.nl, vernieuwd. Deze kenmerkt zich door betere zoek- en navigatiemogelijkheden en een opgefreste vormgeving.

De Groninger Archieven zijn ook begonnen met het gebruik van de sociale media Facebook en Twitter.

Eind 2011 ging ook de vernieuwde uitvoering van de beeldbank voor de provincie Groningen, www.beeldbankgroningen.nl, in de lucht. De belangrijkste veranderingen zijn, dat de afzonderlijke collecties meer geïntegreerd worden gepresenteerd en de website uitgebreidere zoekmogelijkheden heeft gekregen. Het aantal deelnemers aan de beeldbank blijft groeien.

d. Waterschappen

Hunze en Aa's

Mevrouw Koning voltooide met goed gevolg de opleiding VVA, waarvoor zij een inventaris maakte van het archief van waterschap de Veenmarken 1974-1992, onder begeleiding van mevrouw van Duinen.

De laatstgenoemde ging per 1 september met pensioen en verliet het waterschap; op dinsdag 20 september was de afscheidsreceptie. Mevrouw Koning is benoemd als haar opvolgster in de functie medewerker historische archieven. Zij was al werkzaam bij het waterschap als medewerker DIV, haar plek bij DIV is niet ingevuld.

Sinds 1 oktober valt de cluster DIV onder een nieuw afdelingshoofd, de heer Wolven. Er vond een kennismakingsbezoek plaats en de ontwikkelingen in het interbestuurlijk toezicht zijn besproken.

Noorderzijvest

Per 1 februari kwam een nieuwe medewerker DIV, de heer Nieuwenhuis. Deze vooral uitvoerende functie was ook hard nodig, aangezien op een bepaald moment nog maar 1,18 fte beschikbaar was voor DIV. Door deze personele uitbreiding heeft de afdeling DIV meer slagkracht gekregen om onder andere de voorselectie uit te voeren. Daarnaast is er ruimte ontstaan om aan beleidsontwikkeling te doen. Het is de bedoeling een beleidsplan over de rol van DIV bij het waterschap op te stellen.

Het was ook de bedoeling een meer beleidsondersteunende vacature bij de DIV afdeling in te vullen, maar dit is niet tot uitvoering gekomen.

Nog steeds onduidelijk is of de functie van waterschapsarchivaris weer ingevuld wordt. Sinds de pensionering van de waterschapsarchivaris de heer Hempenius in 2008 wordt deze functie voor 2 dagen in de week waargenomen door een externe medewerker, de heer Engbers. Deze aanstelling wordt telkens verlengd zonder dat hier een bepaald beleid aan ten grondslag ligt.

In de reeks Archieftoegangen waterschap Noorderzijvest zijn 6 archiefinventarissen gepubliceerd.

De heer Engbers is sinds 2009 begonnen met de publicatie van de archieftoegangen.

Reest en Wieden

Per 1 maart zijn de afdelingen Facilitaire Zaken, waar DIV onderdeel van is en Informatisering en Automatisering samengevoegd tot de afdeling Serviceverlening en Bedrijfsinformatie met als afdelingshoofd de heer Neijland. Alle medewerkers hebben opnieuw gesolliciteerd op de functies.

Binnen het cluster DIV zijn 2 nieuwe medewerkers gekomen, een beleidsmedewerker DIV de heer Wijnholds en een medewerker DIV de heer Warnar. Er vond een kennismakingsbezoek plaats.

De gemeente Steenwijkerland heeft een overeenkomst van inbewaringgeving beëindigd met het waterschap. Het betrof het in bewaring geven van een aantal archieven aan het waterschap Vollenhove door de gemeente Bredewiede. Het college van gedeputeerde staten van Overijssel heeft al machtiging verleend om de overeenkomst op te zeggen. Waterschap Vollenhove is een rechtsvoorganger van het waterschap Reest en Wieden en de voormalige gemeente Bredewiede een rechtsvoorganger van gemeente Steenwijkerland. Begin 2012 vindt de daadwerkelijke overdracht van de archieven van de archiefbewaarpplaats van het waterschap naar het gemeentearchief Steenwijkerland.

Het is verheugend dat het project van de inventarisatie van archieven van de voormalige waterschappen door bureau Joustra tot afronding kwam. Voorafgaand aan de fusie in 2000 tussen de waterschappen Meppelerdiep, Wold en Wieden en delen van Groot Salland en het Zuiveringsschap Drenthe tot Reest en Wieden was aan Joustra de opdracht verstrekt tot het bewerken van de archieven. Hierbij gaat het om de voormalige waterschappen Middenveld, De Oude Vaart, Riegmeer, De Wold Aa en Bargerbeek. Het inventarisatieproject liep al vele jaren en bleek meer tijd te nemen dan aanvankelijk verwacht.

Velt en Vecht

Een vacature voor 24 uur is ingevuld door de komst van mevrouw Luikens. Zij gaat samen met de heer Mettes de beleidskant van de digitalisering oppakken. Eind 2011 werd bekend dat de waterschappen Velt en Vecht en Regge en Dinkel het voornemen hebben te fuseren. Naast het fusietraject loopt een proces van nauwere samenwerking met het waterschap Rijn en IJssel.

Wetterskip Fryslân

Naar aanleiding van een verzoek van het Wetterskip aan Gedeputeerde Staten om verlenging van het gebruik van de archiefbewaarpplaats van Tresoar voor de bewaring van de archieven van het Wetterskip goed te keuren, is gevraagd naar opgave van de meest recente voorwaarden en overige afspraken die hierbij zijn gemaakt. De inspectie verleende medewerking aan de afstudeeropdracht van V. Oppedijk, die kwaliteit van de digitalisering bij het Wetterskip onderzocht.

e. Provincies

Drenthe

Bij de provincie wordt net als bij de gemeenten ingestoken op volledig digitaal werken. In dat kader werd de inspecteur gevraagd actief deel te nemen aan de gedachtevorming daarover. Gesprekken gingen onder andere over de gebruikte software, de inregeling van kennisintensieve processen (KIP) en de aanvraag bij het Rijk van toestemming voor vervanging van archiefbescheiden (substitutie). De inspectie heeft een bezoek aan de provincie Overijssel gebracht om kennis te nemen van de daar met vervanging opgedane ervaringen.

De archivering van de op (digitale) video vastgelegde en op internet gepubliceerde vergaderingen van de Staten, al in het verleden als risicovol aangemerkt, gaf aanleiding tot nieuw overleg vanwege een externe klacht. Ook de leverancier werd betrokken bij het gesprek en een bevredigende oplossing lijkt nu in zicht. De digitale opnamen zijn samen met de uitgebreide besluitenlijst gezamenlijk als bewijs voor het handelen van de Staten te zien en moeten dienovereenkomstig volgens de regels van de Archiefwet worden bewaard.

De komende wijzigingen van de Archiefwet voor wat betreft het specifieke toezicht en de provinciale archieven hebben aanleiding gegeven tot verschillende gesprekken met betrokkenen, zoals de projectleider IBT, de portefeuillehouders en de accounthouder archiefbeleid. De inspecteur heeft zitting genomen in de klankbordgroep IBT. In het volgende verslagjaar zullen er definitieve stappen worden gezet, omdat de wetgeving naar verwachting pas in 2013 van kracht zal worden.

Naar aanleiding van het vorige verslag van de inspectie is er nog te melden dat de provincie het juiste papier in gebruik heeft genomen, zodat aan de onwenselijke situatie op terrein een einde is gekomen. De aanpassing van de archiefruimte wacht nog op een definitieve aanwijzing van een ruimte die aansluit op de omvang van het aanwezige papieren archief. De archiefbescheiden hebben zodoende het gehele verslagjaar in een niet afdoende geconditioneerde ruimte gestaan. Gelukkig is dat zonder directe nadelige gevolgen gebleven en is ook de communicatie met de inspectie weer hersteld. Naar verwachting zal in het volgende verslagjaar een duurzame oplossing worden gerealiseerd.

Fryslân

Digitale archieven behoren net als papieren archieven goed te worden gevormd zodat een betrouwbaar en samenhangend beeld kan worden verkregen van het verloop van een werkproces. Selectie moet op een eenvoudige manier mogelijk zijn, waardoor hoofd- en bijzaken kunnen worden onderscheiden. Dergelijke betrouwbare informatie is essentieel voor een goed verloop van een werkproces, voor alle betrokkenen, en is na afloop ervan een betrouwbaar instrument voor juridisch en historisch gebruik.

Aandacht en vakmanschap bij uitvoering van de digitale archivering is geen overbodige kostenpost of "archieffwettelijk geneuzel", zoals het soms wordt ervaren maar noodzakelijk voor het goed integraal werken en voorkomt veel kosten tijdens en na het werkproces van zoekwerk en nazorg. Het onderwerp vraagt erom dat de sterke punten van de ICT afdeling en de goede vakkennis van DIM gecoördineerd worden ingezet. Er is voldoende wetgeving en algemeen kader. Deze problematiek is in een aantal gesprekken met zowel leiding als uitvoerende medewerkers besproken aan de hand van het visiestuk 2.0 van DIM, de invoering van het zaakgericht werken en de bruikbaarheid van de hiertoe aangeschafte systemen.

Met Tresoar en een extern bureau is overlegd over aanpak en afstemming van de digitale archivering bij de provincie met het rijk en mogelijk gemeenten en waterschappen. Ten behoeve van de invoering van de FUMO is in samenspraak met de gemeente Leeuwarden een concept opgesteld voor de archiefparagraaf van de Gemeenschappelijke Regeling en zijn een aantal gesprekken gevoerd.

In november is de nieuwe huisvesting van de provincie in gebruik genomen, inclusief de nieuwe archiefruimte. Met inachtneming van alle wettelijke regels is dit een mooie, ruime en vooral veilige ruimte geworden. De efficiënte indeling maakt het mogelijk om tot begin 2012 enkele wanden vrij te houden om gekozen toepassingen van die wanden te monitoren op veiligheid.

Groningen

Het nieuwe digitale werken heeft ook volop aandacht van de provincie Groningen. Met het project Ter Zake! wordt beoogd zaakgerichte werken in te voeren. Hiervoor is enige malen nader overlegd met leden van de projectgroep. Omdat de provincie een nieuw softwarepakket gaat aanschaffen voor de inrichting van de digitale werkomgeving, was er ook nader overleg nodig over de regels voor aanbesteding daarvan.

Over de opzet van een handboek voor vervanging van archiefbescheiden door digitale kopieën werd van gedachten gewisseld. Hiervoor gelden de rijksregels die door het Nationaal Archief worden gecontroleerd, maar ook de eigen provinciale beleidsregel wordt meegewogen bij de opstelling van de aanvraag.

Gedurende het gehele verslagjaar werd deelgenomen aan de werkgroep die het interbestuurlijk toezicht door de provincie moet gaan voorbereiden. Hierbij werd de opzet voor archieftoezicht ontwikkeld en getoetst in de pilot bij de gemeente Hoogezand-Sappemeer. De gekozen opzet is in lijn gebracht met het landelijke aanvullende beleidskader (nog in concept) en gelijk aan die in de beide andere noordelijke provincies. De deelname in de projectgroep past bij de uitvoering van het in 2010 vastgestelde Transitieplan van de samenwerkende noordelijke archiefinspecties.

f. Korpsen regiopolitie

Het kabinet wil de organisatie van de politie gaan veranderen, zodat die zich meer kan bezighouden met de veiligheid op straat. Daarom is het de bedoeling dat er één nationale politie komt.

De nationale politie zal bestaan uit 10 nieuwe regionale politie-eenheden en één of meer landelijke eenheden. De huidige regiokorpsen Drenthe, Fryslân en Groningen vormen straks de regionale eenheid Noord-Nederland.

Het wetsvoorstel voor nationale politie is in juni 2011 ingediend bij de Tweede Kamer. Inmiddels heeft de Tweede Kamer ingestemd met de wijziging van de Politiewet. De Eerste Kamer behandelt dit wetsvoorstel naar verwachting in het eerste kwartaal van 2012. Naar verwachting start de nationale politie in de loop van 2012. Deze operatie is de grootste reorganisatie van de Nederlandse politie ooit en heeft ook gevolgen voor het archiefwettelijk toezicht.

In de huidige situatie zijn de provinciale archiefinspecteurs belast met het toezicht op de zorg voor de archiefbescheiden van de regiokorpsen en de archivariissen van de gemeenten waarvan de burgemeester korpsbeheerder is, belast met het toezicht op het archiefbeheer. Bij de inwerkingtreding van de nieuwe Politiewet gaat het archiefwettelijk toezicht over van de provincies en gemeenten naar de Erfgoedinspectie, een onderdeel van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Per 16 mei is de heer Bouman begonnen als kwartiermaker Nationale Politie, voorheen was hij hoofd van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD).

Hij is de beoogde eerste nationale korpschef. Eind 2011 is hem door het Landelijk Overleg van Provinciale Archiefinspecteurs een brief gestuurd over de transitie van regiokorpsen naar nationale politie en de gevolgen voor de informatiehuishouding en archieven. Gewezen is op het belang van een adequaat ingerichte en beheerde informatiehuishouding voor de nieuwe politieorganisatie en aandacht voor bestemming en beheer van de afgesloten archieven en bestanden. In de Invoerings- en Aanpassingswet Politiewet 201X is dit te summier gebeurd.

De regionale kwartiermakers zijn ook benoemd. Voor de regionale eenheid Noord-Nederland is dat de heer Dros, huidig korpschef van de regiopolitie Groningen.

In het werkverband van gemeentelijke archiefinspecteurs is afgesproken landelijk een inspectie uit te voeren bij de regiopolitie. In het Noorden hebben de 3 gemeentelijke archiefinspecteurs van Assen, Leeuwarden en Groningen dit gezamenlijk opgepakt. Er zijn bezoeken aan de 3 noordelijke politiekorpsen gebracht en een vragenlijst ingevuld.

Helaas is nog niet tot een afrondende rapportage gekomen. Alle landelijke rapportages zullen worden gebundeld tot één inspectierapport. Dit zal, met prominent de belangrijkste conclusies, worden aangeboden aan de minister van Veiligheid en Justitie.

Bij de Regiopolitie Fryslân is overlegd over de vordering en de afronding van het project selectie en toegankelijk maken van de archieven van dit korps. Tevens over de veilige bewaring van de archieven voor de duur van deze bewerking.

Op 18 mei werd met de Erfgoedinspectie van gedachten gewisseld over het nieuwe archieftoezicht op een studiedag in Utrecht.

3. Landelijk Overleg van Provinciale Archiefinspecteurs

In het LOPAI coördineren de provinciale archiefinspecteurs hun werkzaamheden die een landelijke werking hebben. Ook worden nieuwe ontwikkelingen besproken en afgestemd en worden reacties op wetgeving en beleidsstukken gegeven. Zoals gebruikelijk is viermaal vergaderd. Hierbij waren vertegenwoordigers van de Erfgoedinspectie (EGI) en de sectie inspectie van de Branchevereniging Archiefinstellingen in Nederland (BRAIN) aanwezig. De belangrijkste agendapunten waren:

- * de Archiefvisie. Dit beleidsstuk van de staatssecretaris van OCenW richt zich op het archiveren en de omgang met informatie in het digitale tijdperk. Er is een innovatieagenda in opgenomen die maatregelen bevat op het gebied van duurzaamheid, openbaarheid, collectievorming, de archiefcollectie NL en het bestel. Er is commentaar gegeven op de passages over het toezicht.
- * het nieuwe interbestuurlijk toezicht (IBT). De behandeling van het aanvullend beleidskader "Nieuwe Schoenen" is besproken evenals het opstellen van één provinciale verordening voor de informatiearrangements en het verloop van de verschillende pilots in ondermeer Gelderland en Fryslân.
- * modellen voor de Archiefverordening en Besluit Informatiebeheer. Door gewijzigde wetgeving was dringend behoefte aan nieuwe modellen voor de provincies, gemeenten en waterschappen. Deze zijn opgesteld door het LOPAI, vastgesteld en gepubliceerd.
- * wijziging Archiefwet 1995 in verband met het beleggen van de zorg over de overgebrachte provinciale archiefbescheiden bij gedeputeerde staten. Er is reactie gegeven op het concept wetsvoorstel, waarin aandacht is gevraagd voor de kwaliteitsborging van de taakuitvoering door het verplicht stellen van zowel de provinciearchivaris als de gemeentearchivaris. Voorts voor de consequenties van het wetsvoorstel voor de kwaliteit van de uitvoering van het archieftoezicht.
- * praktijkervaringen met het door het LOPAI ontwikkelde Referentiekader Opbouw Digitaal Informatiebeheer (RODIN).
- * de consequenties van de vorming van de Nationale Politie voor de archiefvorming en het toezicht. Aan de kwartiermaker zijn in een brief de belangrijkste bevindingen uit de inspectierapporten aan de Regiokorpsen meegedeeld. Aan de regionale kwartiermakers wordt een handreiking gestuurd voor het goed afsluiten, toegankelijk maken en veilig bewaren van de archieven van de op te heffen korpsen.
- * in samenwerking met de Erfgoedinspectie is op 18 mei een studiedag gehouden over verschillende vormen van toezicht en het uitbesteden van taken. Op 12 september werd meegewerkt aan de door BRAIN georganiseerde *Dag van de Inspectie* te Utrecht.

Binnen het dagelijks bestuur van het LOPAI vervulde de heer Dijkstra de functie van secretaris. Hij was aanwezig bij een aantal overleggen met de EGI en de sectie inspectie van BRAIN.

De heer Bunscoeke beheerde de website van het LOPAI en had namens de gezamenlijke inspecteurs zitting in de NEN commissie voor archief- en informatiemanagement. Als vertegenwoordiger van de noordelijke inspecties was hij betrokken bij de inspectie van het e-depot van de Justitiële Informatiedienst te Almelo en de vernieuwing van de normering voor e-depots (ED₃). Beide projecten konden in het verslagjaar worden afgerond.

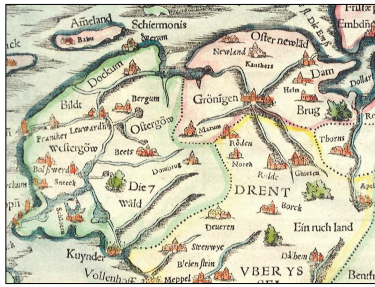
De heer Steensma vervulde wederom het voorzitterschap van de gezamenlijke bouwcommissie van EGI, WgA en LOPAI. Deze commissie kwam in 2011 vier maal als geheel bijeen en verrichtte 10 onderzoeken op grond van meldingen van overheidsinstanties die voornemens waren archiefbescheiden buitenshuis op te slaan. Dankzij onderzoek door de bouwcommissie worden de betreffende archiefbescheiden nog steeds bewaard volgens wettelijke vereisten.

Evenals in 2009 en 2010 nam hij ook in 2011, vanuit het hierboven genoemde voorzitterschap deel aan het overleg met het Nationaal Archief over aanpassing van - en voorlichting over - de Archiefregeling. Daarnaast was hij namens LOPAI ook in 2011 lid van de NEN normcommissie Conservering Cultureel Erfgoed. Vanuit die functie heeft hij in maart 2010 tijdens een Europees overleg van norminstellingen in Kopenhagen uitgelegd wat de meerwaarde is van NEN 2728 papier boven andere papersoorten.

Mevrouw Jonker nam deel aan de commissies die de selectielijst voor de waterschappen en voor de RHC's behandelden. Die laatste is halverwege 2011 formeel in behandeling genomen door het Nationaal Archief, terwijl de eerste ingaande 1 januari 2012 formeel van kracht is (Stcrt. 7 december 2011 no. 22255).

Voor met minisymposium "Het Archief van Morgen" in het provinciehuis te Groningen was veel belangstelling.

4. Personeel en websites

Aan het einde van dit verslagjaar werd voor de adjunct-inspecteur digitale archieven A. de Vries een andere functie gevonden binnen de provincie Groningen. Overigens waren er geen personele wijzigingen.

De medewerkers van de noordelijke inspecties voerden in het verslagjaar elf keer overleg over de gezamenlijke koers, in het bijzonder op het terrein van het IBT.

Met de oud-collega's werd gezamenlijk met die van Overijssel op 10 juni een uitstapje naar Steenwijk gemaakt, met als doel het gemeentelijke- en het kerkelijke archief en de lokale historie.

In Steenwijk kregen de (oud) collega's o.a. uitleg over Rams Woerthe, het voormalige gemeentehuis.

In het verslagjaar werd in april met de directeurs van de drie noordelijke historische centra overlegd over de ontwikkelingen op archiefgebied en de gemeenschappelijke koers van de RHC's.

De heer Bunscoeke verzorgde een inleiding op het minisymposium "Het archief van Morgen", dat in het kader van een afstudeeropdracht van studenten HDMI op 13 mei werd georganiseerd in het provinciehuis te Groningen.

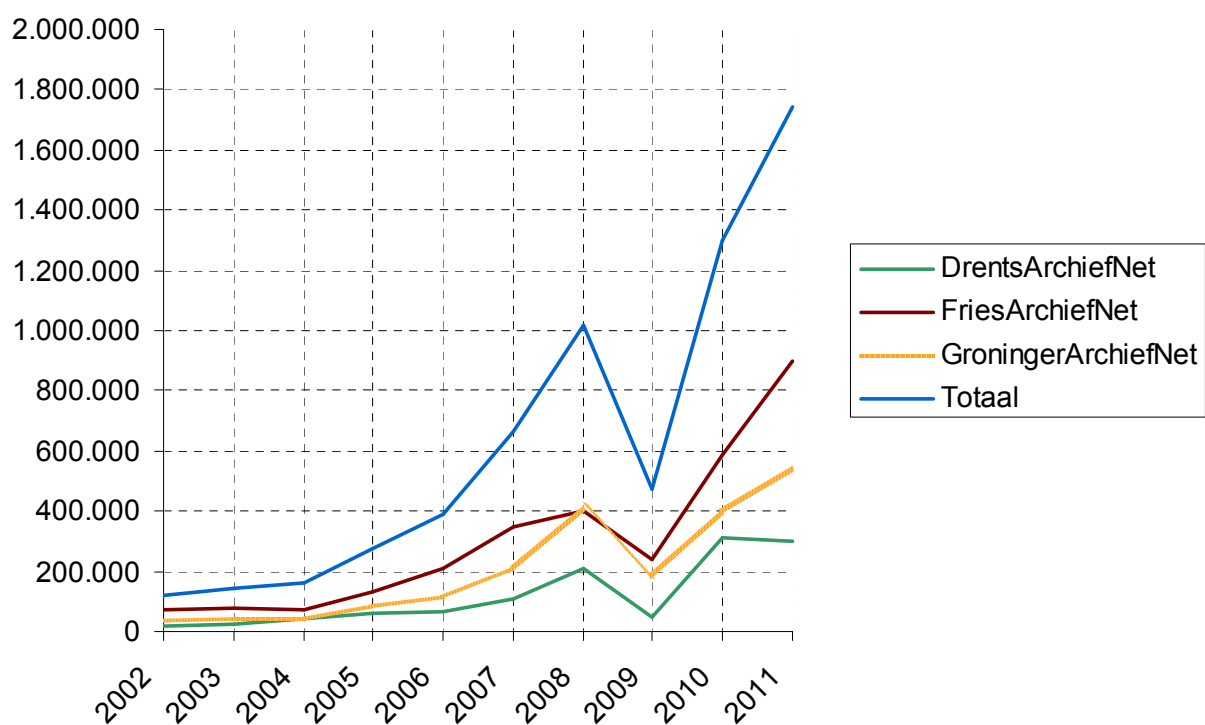
In dezelfde maand hield hij een inleiding over digitalisering van archieven in Heerenveen en in oktober verzorgde hij een presentatie over dat onderwerp voor de kwaliteitsgroep DIV in Woerden. Verder nam hij deel aan de in juni te Leeuwarden gehouden studiedagen van de Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland, het symposium zaakgericht werken te Groningen, de masterclass selectie van het Nationaal Archief in Den Haag en de studiedag van BRAIN over de toekomst van de inspectie (Dag van de Inspectie) in Utrecht. Ook woonde hij de presentatie over het archiveringsprogramma Sharepoint in Den Bosch bij.

Mevrouw Jonker nam deel aan het minisymposium "Het archief van morgen" en het symposium zaakgericht werken, beide te Groningen.

De drie provinciale archiefnetten trokken in totaal opnieuw meer bezoekers. Alleen voor Drenthe was een lichte daling te zien, waarschijnlijk vanwege de werkzaamheden ter completering van het aanbod in EAD. Middels deze internationale standaard kunnen de archieven sinds medio 2011 echter beter worden doorzocht en zijn alle tijdelijke storingsen verholpen.

	2007	2008	2009	2010	2011
Drents Archiefnet	106.967	209.311	45.223	311.198	301.598
Fries Archiefnet	349.694	399.848	239.672	589.473	900.102
Groninger Archiefnet	207.095	410.911	186.796	399.854	541.955
	663.756	1.020.070	471.691	1.300.525	1.743.655

Bezoeken aan de drie archiefnetten

5. Bezoekcijfers openbare archieven

Drenthe	Bezoekers in persoon	Bezoeken in persoon	Bezoekers website	Bezoeken website	Bezoekers Archiefnet	Bezoeken Archiefnet
Aa en Hunze	64	101			505	769
Borger-Odoorn	58	60			365	612
Coevorden	63	127			453	702
Emmen	137	641	1.285	1.715	444	800
Hoogeveen	55	217	3.718	5.847	1.352	1.920
Meppel	11	13			580	834
Midden-Drenthe	*	*			1.451	2.314
Noordenveld	556	643	1.389	13.129	406	587
Tynaarlo	272	432	1.865	1.865	383	582
Westerveld	23	215			435	620
De Wolden	11	30			426	636
ws. Reest en Wieden	16	16			334	467
ws. Velt en Vecht	5	10			397	599
algemeen archiefnet					147.721	290.156
subtotaal	1.271	2.505	8.257	22.556	155.252	301.598
Drents Archief	936	1.956	421.094	628.281		
totaal	2.207	4.461	429.351	650.837	155.252	301.598

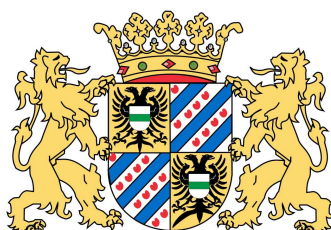
* Geen opgave ontvangen.

Fryslân	Bezoekers in persoon	Bezoeken in persoon	Bezoekers website	Bezoeken website	Bezoekers Archiefnet	Bezoeken Archiefnet
Achtkarspelen	30	30			613	962
Het Bildt	137	251			914	1.435
Boarnsterhim	100	150			1.313	1.708
Dantumadeel	40	95			660	939
Ferwerderadiel	23	23			723	1.037
Franekeradeel	270	424			1.735	2.805
Gaasterlân-Sleat	36	162			950	1.381
Harlingen	185	195			973	1.500
Heerenveen	61	280			1.036	1.570
Kollumerland	11	12	173		671	1.057
Leeuwarden (HCL)	19.344	19.344	143.634		259	417
Leeuwarderadeel	25	25		452	649	452
Lemsterland	234	267	273	887	1.276	887
Littenseradiel	24	53	1.708	540	773	540
Menaldumadeel	12	23		691	934	691
Ooststellingwerf	221	316		1.039	1.766	1.039
Opsterland	60	60		2.474	3.568	2.474
Skarsterlân	23	232		681	1.193	681
Smallingerland	285	315		443	677	443
Súdwest Fryslân	110	345		705	1.242	705
Terschelling	21	46		1.117	2.474	1.117
Tytsjerksteradiel	292	587		1.036	1.496	1.036
Vlieland	25	26		1.995	3.148	1.995
Weststellingwerf*	22	34		537	679	537
SA Noordoost Fryslân			9.000		753	1.096
Ameland	5	12				
Dongeradeel	209	890				
Schiermonnikoog	7	21				
ws. Fryslân	22	224	1.134		719	1.230
provincie Fryslân					669	917
algemeen archiefnet					597.642	854.411
subtotaal	21.834	24.442	155.922		626.943	900.102
Tresoar	**	37.628	**	1.127.906		
totaal	21.834	62.070	155.922	1.127.906	626.943	900.102

* Cijfers zijn bij benadering.

** Geen informatie beschikbaar.

Groningen	Bezoekers in persoon	Bezoeken in persoon	Bezoekers website	Bezoeken website	Bezoekers Archiefnet	Bezoeken Archiefnet
Appingedam	7	11			2.171	2.741
Bedum	17	178			747	1.083
Bellingwedde	17	29			595	829
Delfzijl	22	38			3.139	4.172
Eemsum	13	39			3.035	4.077
Grootegast	6	8	1.119	1.557	627	864
Haren	30	34		1.220	1.047	1.436
Hoogezand-Sappemeer	319	1.536	6.199	61.191	630	1.087
Leek	19	43	980	1.365	896	1.153
Loppersum	18	28			2.368	3.018
De Marne	24	59			1.510	1.973
Marum	10	14			624	799
Menterwolde	50	70	476	903	524	668
Oldambt	75	126			2.385	3.045
Pekela	15	25			920	1.353
Slochteren	85	1.050			606	843
Stadskanaal	83	109			1.113	1.549
Ten Boer	10	16	366	444	547	671
Veendam	30	88			594	913
Vlagtwedde	29	78			1.137	1.573
Winsum	15	38			1.525	1.972
Zuidhorn	162	177	207	228	512	766
ws. Hunze en Aa's	42	61			658	1.105
ws. Noorderzijlvest	16	30			564	782
algemeen archiefnet					279.211	488.231
subtotaal	1.114	3.885	9.347	66.908	312.360	534.329
Groninger Archieven	*	8.518	*	785.489	4.675	7.626
totaal	1.114	12.403	9.347	852.397	317.035	541.955

* RHC Groninger Archieven telt het aantal bezoekers niet meer.

Colofon

Vormgeving in eigen beheer
Oplage 250 exemplaren
Omslag Sebastian Münster en Henric Petri, 1550

provincie Drenthe

provinsje fryslân
provincie fryslân

